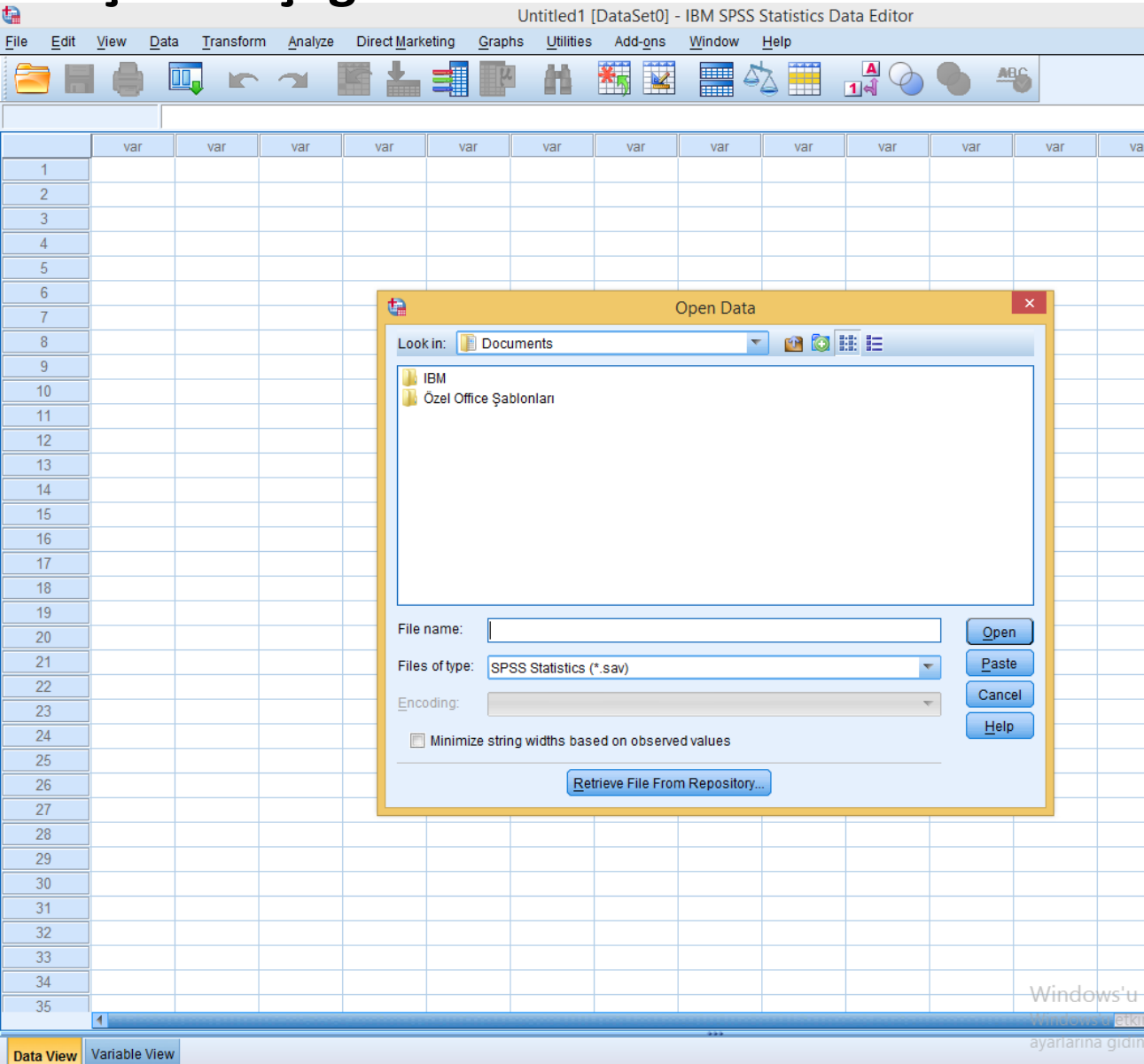

Davranış Bilimlerinde İstatistik

SPSS UYGULAMALARI-I

Doç. Dr. Seher YALÇIN

Var olan verinin açılması için File → Open tıklanır. Veri dosyasının bilgisayardaki konumu seçilerek çağrılır.

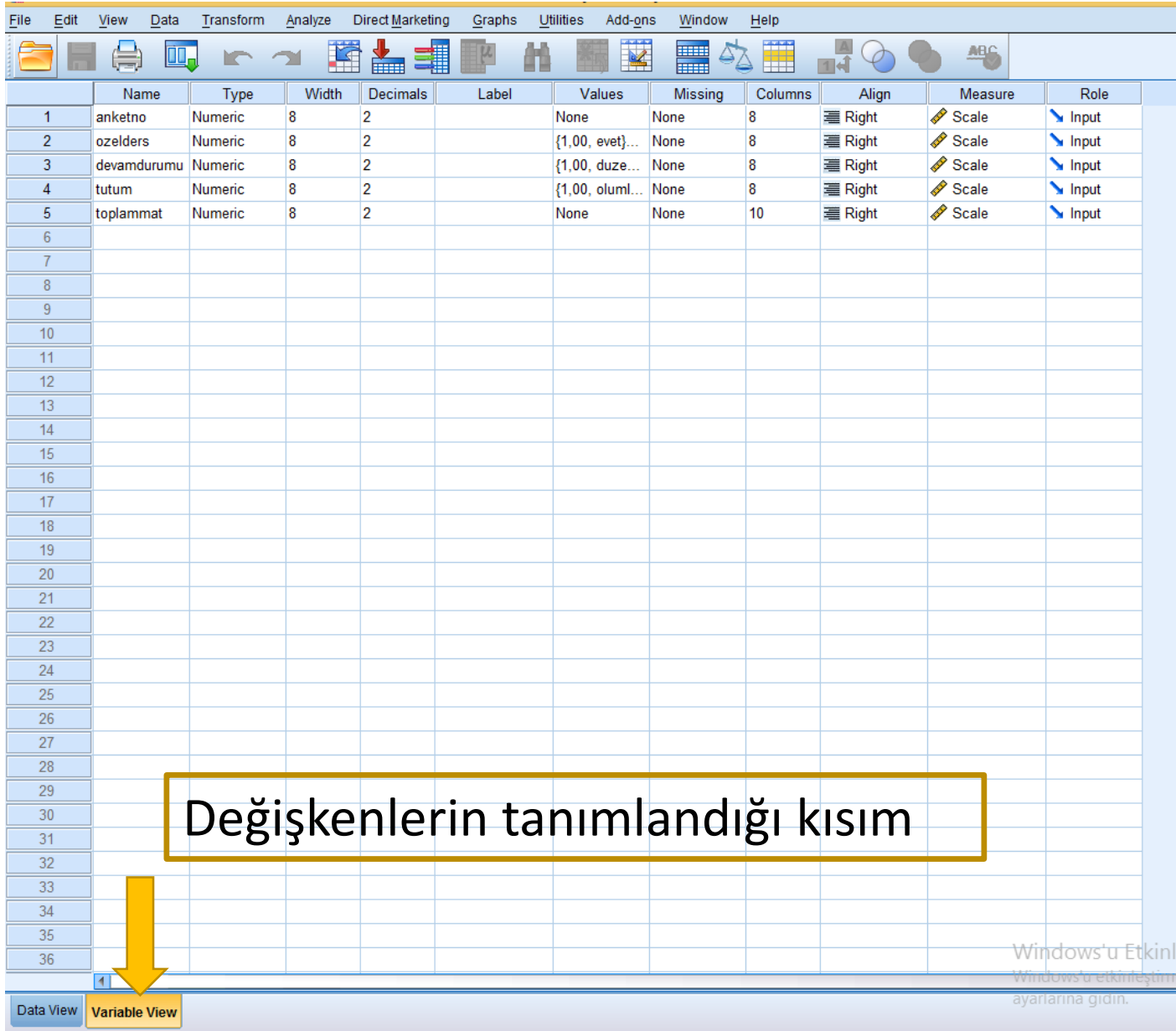

Windows'u t
Windows'u etkin
ayarlarına gidin.

Açılan veri dosyası

	anketno	ozelders	devamduru...	tutum	toplammat	var	var	var
1	1,00	1,00	1,00	2,00	64,00			
2	2,00	1,00	2,00	1,00	51,00			
3	3,00	1,00	2,00	1,00	60,00			
4	4,00	1,00	2,00	1,00	69,00			
5	5,00	1,00	2,00	1,00	57,00			
6	6,00	1,00	1,00	2,00	48,00			
7	7,00	1,00	2,00	2,00	59,00			
8	8,00	1,00	1,00	2,00	61,00			
9	9,00	1,00	2,00	2,00	57,00			
10	10,00	1,00	1,00	1,00	53,00			
11	11,00	1,00	2,00	2,00	46,00			
12	12,00	1,00	2,00	1,00	46,00			
13	13,00	1,00	2,00	1,00	61,00			
14	14,00	1,00	2,00	2,00	45,00			
15	15,00	1,00	1,00	2,00	55,00			
16	16,00	1,00	1,00	2,00	50,00			
17	17,00	1,00	2,00	2,00	55,00			
18	18,00	1,00	2,00	2,00	64,00			
19	19,00	1,00	1,00	2,00	53,00			
20	20,00	1,00	2,00	2,00	73,00			
21	21,00	2,00	2,00	2,00	70,00			
22	22,00	2,00	1,00	2,00	53,00			
23	23,00	2,00	1,00	1,00	63,00			
24	24,00	2,00	1,00	2,00	45,00			
25	25,00	2,00	1,00	2,00	69,00			
26	26,00	2,00	1,00	1,00	55,00			
27	27,00	2,00	2,00	1,00	66,00			
28	28,00	2,00	1,00	1,00	46,00			
29	29,00	2,00	2,00	1,00	64,00			
30	30,00	2,00	2,00	1,00	50,00			
31								
32								
33								
34								
35								

Değişken tanımlama

	Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	Role
1	anketno	Numeric	8	2		None	None	8	Right	Scale	Input
2	ozelders	Numeric	8	2		{1,00, evet}...	None	8	Right	Scale	Input
3	devamdurumu	Numeric	8	2		{1,00, duze}...	None	8	Right	Scale	Input
4	tutum	Numeric	8	2		{1,00, oluml}...	None	8	Right	Scale	Input
5	toplammatt	Numeric	8	2		None	None	10	Right	Scale	Input
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											
33											
34											
35											
36											

Değişkenlerin tanımlandığı kısım

Data View Variable View

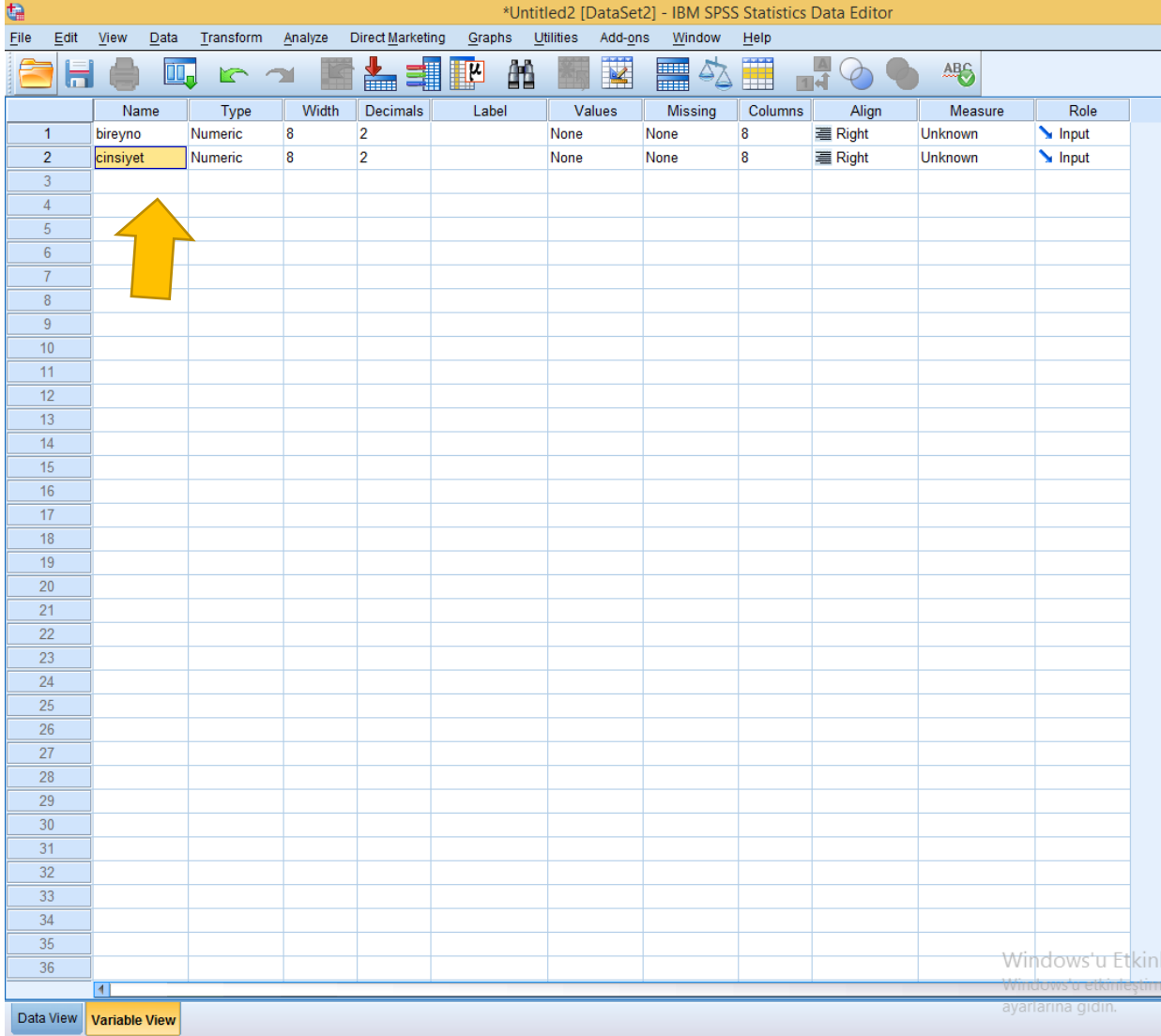
Data view, görünümünde veriler varken, Variable view görünümünde değişkenlere ilişkin bilgiler yer almaktadır. Değişken adı, türü, kategori değerlerine ilişkin bilgilerin girildiği yerdir.

Yeni Veri Girişİ İçin: Data → New tıklanır.

The screenshot displays the IBM SPSS Statistics Data Editor interface. The title bar reads "Untitled2 [DataSet2] - IBM SPSS Statistics Data Editor". The menu bar includes "File", "Edit", "View", "Data", "Transform", "Analyze", "Direct Marketing", "Graphs", "Utilities", "Add-ons", "Window", and "Help". The toolbar contains various icons for file operations, editing, and analysis. The main data grid has 35 rows and 13 columns. The first row is highlighted, and the first column contains row numbers from 1 to 35. The bottom status bar shows "Data View" and "Variable View" tabs, with "Data View" selected. The text "Windo", "Window", and "ayarları" is partially visible in the bottom right corner.

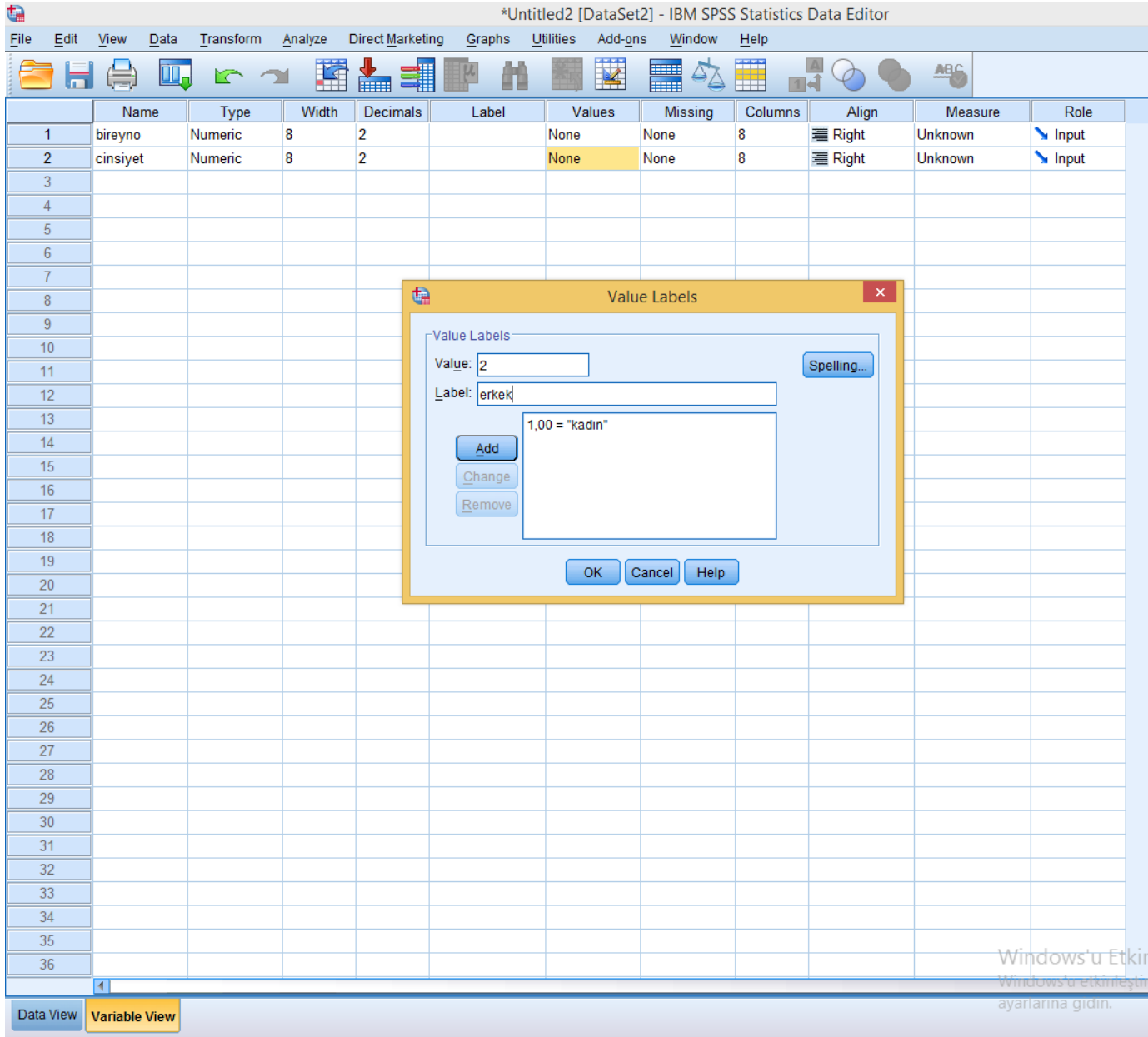
	var	var	var	var	var	var	var	var	var	var	var	var
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
31												
32												
33												
34												
35												

Variable view tıklanır, değişken ismi yazılır.

	Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	Role
1	bireyno	Numeric	8	2		None	None	8	Right	Unknown	Input
2	cinsiyet	Numeric	8	2		None	None	8	Right	Unknown	Input
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											
33											
34											
35											
36											

Değişkenleri Tanımlama

*Untitled2 [DataSet2] - IBM SPSS Statistics Data Editor

	Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	Role
1	bireyno	Numeric	8	2		None	None	8	Right	Unknown	Input
2	cinsiyet	Numeric	8	2		None	None	8	Right	Unknown	Input
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											
33											
34											
35											
36											

Value Labels

Value: 2

Label: erkek

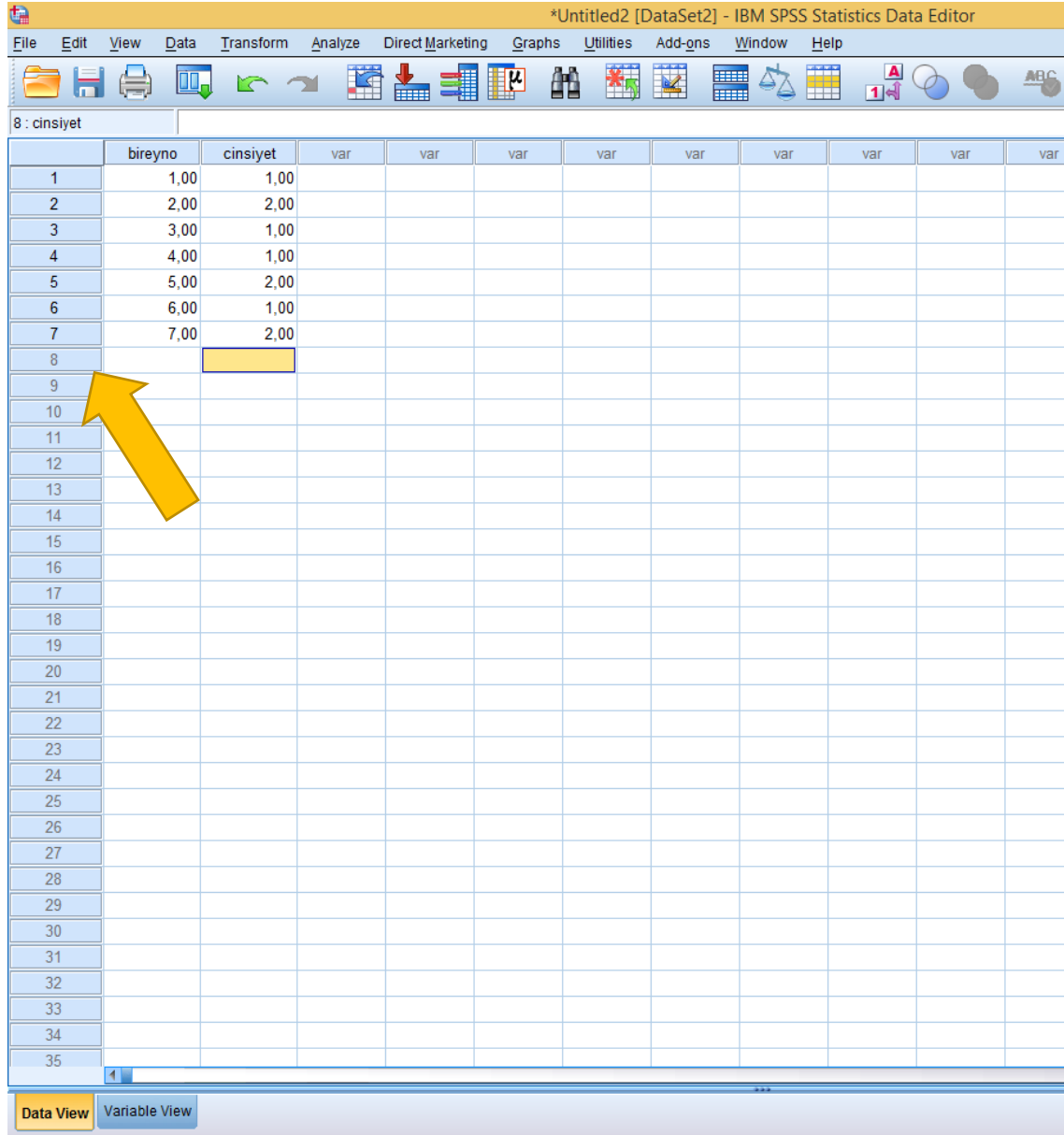
1,00 = "kadın"

Add Change Remove

OK Cancel Help

Değişkenleri tanımlarken örneğin cinsiyet değişkeni için Value kısmı tıklanır, açılan pencerede Value kısmına «1», Label kısmına ise «1»in anlamı olan «kadın» yazılır. «Add» tıklılır. Aynı şey «2», «erkek» içinde yapılarak, değişkenin değerinin ne anlama geldiği tanımlanmış olur.

Değişken isimleri yazılıp tanımlamalar yapıldıktan sonra Data view tıklanıp veri girişi yapılır.

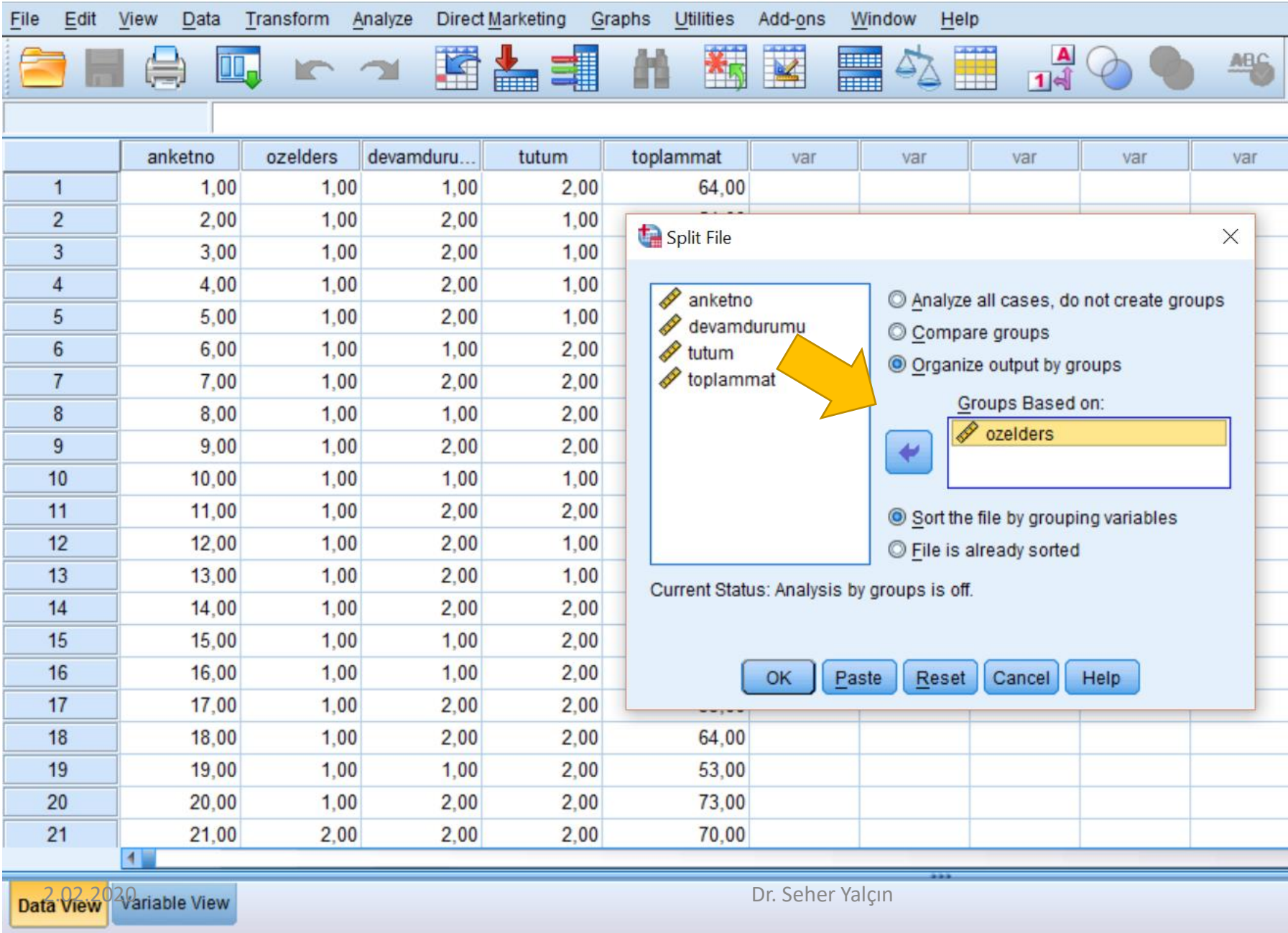
The screenshot shows the IBM SPSS Statistics Data Editor interface. The title bar reads '*Untitled2 [DataSet2] - IBM SPSS Statistics Data Editor'. The menu bar includes File, Edit, View, Data, Transform, Analyze, Direct Marketing, Graphs, Utilities, Add-ons, Window, and Help. The toolbar contains various icons for file operations, editing, and analysis. The main window displays a data table with the following structure:

	bireyno	cinsiyet	var	var	var	var	var	var	var	var	var
1	1,00	1,00									
2	2,00	2,00									
3	3,00	1,00									
4	4,00	1,00									
5	5,00	2,00									
6	6,00	1,00									
7	7,00	2,00									
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
32											
33											
34											
35											

The status bar at the bottom shows 'Data View' and 'Variable View' tabs. A yellow arrow points to row 8, which is currently empty.

Veri Dosyasını Bölme: Data → Split File (Veri dosyasını bölmek istenilen değişken seçilir)

The screenshot shows the SPSS 'Split File' dialog box. The 'Organize output by groups' option is selected. The variable 'ozelders' is selected in the 'Groups Based on:' field. A yellow arrow points to the 'ozelders' variable in the list on the left.

	anketno	ozelders	devamduru...	tutum	toplamm	var	var	var	var	var
1	1,00	1,00	1,00	2,00	64,00					
2	2,00	1,00	2,00	1,00						
3	3,00	1,00	2,00	1,00						
4	4,00	1,00	2,00	1,00						
5	5,00	1,00	2,00	1,00						
6	6,00	1,00	1,00	2,00						
7	7,00	1,00	2,00	2,00						
8	8,00	1,00	1,00	2,00						
9	9,00	1,00	2,00	2,00						
10	10,00	1,00	1,00	1,00						
11	11,00	1,00	2,00	2,00						
12	12,00	1,00	2,00	1,00						
13	13,00	1,00	2,00	1,00						
14	14,00	1,00	2,00	2,00						
15	15,00	1,00	1,00	2,00						
16	16,00	1,00	1,00	2,00						
17	17,00	1,00	2,00	2,00						
18	18,00	1,00	2,00	2,00	64,00					
19	19,00	1,00	1,00	2,00	53,00					
20	20,00	1,00	2,00	2,00	73,00					
21	21,00	2,00	2,00	2,00	70,00					

Veri dosyası seçilen değişkene göre bölünerek sonrasında yapılan analiz sonuçları her grup için ayrı verilir.

Bir Değişkenin Seçilen Düzeyine Göre Analiz Yapma: Data → Select Case (Örneğin: Devam durumu =1 olanlar seçilebilir)

The screenshot shows the SPSS Select Cases dialog box. The 'If condition is satisfied' option is selected. The variable 'devamdurumu' is selected in the list on the left. The condition 'devamdurumu = 1' is entered in the text box. The 'Filter out unselected cases' option is selected in the Output section. The 'Current Status: Do not filter cases' is displayed at the bottom of the dialog box.

Visible: 5 of 5 Variables

anketno	1,00	2,00	3,00	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	10,00	11,00	12,00	13,00	14,00	15,00	16,00	17,00	18,00	19,00	20,00	21,00	
1	1,00																					
2	2,00																					
3	3,00																					
4	4,00																					
5	5,00																					
6	6,00																					
7	7,00																					
8	8,00																					
9	9,00																					
10	10,00																					
11	11,00																					
12	12,00																					
13	13,00																					
14	14,00																					
15	15,00																					
16	16,00																					
17	17,00																					
18	18,00																					
19	19,00																					
20	20,00																					
21	21,00	2,00	2,00	2,00	70,00																	

Current Status: Do not filter cases

Dr. Seher Yalçın

2.02.2020

Data View Variable View

Continue Cancel Help

10

Toplama İşlemi Yapma: Transform → Compute tıklanır. Değişken adı yazılıp toplanacak maddeler yazılır.

The screenshot shows the SPSS 'Compute Variable' dialog box. The 'Target Variable' is 'toplamtutum'. The 'Numeric Expression' is 'sum(m1 to m17)'. The 'Function group' is set to 'Arithmetic'. The 'Functions and Special Variables' list is empty. The 'If...' field is empty. The 'OK' button is highlighted.

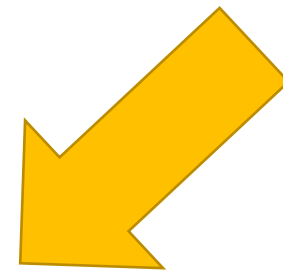
2.02.2020

Dr. Seher Yalçın

11

		m13	m14	m15	m16	m17	toplamtutum
1	,00	5,00	4,00	3,00	5,00	4,00	59,00
2	,00	3,00	1,00	3,00	4,00	3,00	48,00
3	,00	5,00	2,00	4,00	4,00	3,00	60,00
4	,00	4,00	3,00	4,00	4,00	2,00	60,00
5	,00	5,00	2,00	2,00	4,00	2,00	54,00
6	,00	3,00	4,00	4,00	2,00	3,00	45,00
7	,00	4,00	2,00	3,00	1,00	2,00	45,00
8	,00	5,00	2,00	2,00	2,00	5,00	54,00
9	,00	5,00	1,00	1,00	3,00	5,00	56,00
10	,00	2,00	3,00	4,00	3,00	2,00	51,00
11	,00	3,00	1,00	3,00	4,00	2,00	48,00
12	,00	2,00	2,00	4,00	2,00	4,00	51,00
13	,00	3,00	5,00	5,00	2,00	1,00	44,00
14	,00	2,00	3,00	3,00	2,00	2,00	48,00
15	,00	2,00	1,00	5,00	1,00	5,00	51,00
16	,00	2,00	2,00	4,00	3,00	2,00	51,00
17	,00	3,00	3,00	3,00	2,00	4,00	50,00
18	,00	2,00	2,00	3,00	4,00	4,00	49,00
19	,00	3,00	1,00	3,00	2,00	3,00	45,00
20	,00	2,00	4,00	5,00	2,00	2,00	49,00
21	,00	2,00	3,00	1,00	3,00	3,00	45,00

Veri dosyasında toplam değişkeninin yer aldığı görülür.

Yeniden Kodlama, Örneğin, ters kodlanması gereken ölçek maddeleri için: Transform → Recode into Different Variables Seçilir.

Visible: 20 of 20 Variables

	cinsiyet	mez_ol_fak	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m9	m10	m11	m12
1	2,00	2,00	2,00	2,00	4,00	2,00	5,00	2,00	2,00	4,00	4,00	4,00	2,00	5,00
2									5,00	2,00	2,00	4,00	2,00	4,00
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18	1,00	2,00	1,00	4,00	4,00	2,00	1,00							
19	1,00	2,00	2,00	4,00	2,00	2,00	2,00							
20	2,00	3,00	1,00	4,00	3,00	2,00	1,00							
21	1,00	3,00	2,00	4,00	2,00	2,00	2,00	5,00	1,00	5,00	3,00	4,00	1,00	2,00

Recode into Different Variables

Numeric Variable -> Output Variable:

m1 --> recm1

Name: recm1

Label:

Change

Old and New Values...

If... (optional case selection condition)

OK Paste Reset Cancel Help

Recode into Different Variables: Old and New Values

Old Value

Value: [ ]

System-missing

System- or user-missing

Range:

through

Range, LOWEST through value:

Range, value through HIGHEST:

All other values

New Value

Value: [ ]

System-missing

Copy old value(s)

Old --> New:

1 --> 5

2 --> 4

3 --> 3

4 --> 2

5 --> 1

Add Change Remove

Output variables are strings Width:

Convert numeric strings to numbers ('5' -> 5)

Continue Cancel Help

2.02.2020

Data View Variable View

Dr. Seher Yalçın

13

Kaynaklar

- Baykul, Y., & Güzeller, C. O. (2013). *Sosyal bilimler için istatistik: SPSS uygulamalı*. Ankara: Pegem Akademi
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çokluk, Ö., Şekercioglu, G. & Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik*. Ankara: Pegem Akademi.